

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ ПРИ АУДІЮВАННІ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Сучасні тенденції мовної освіти відкривають нові можливості для спеціалістів, здатних до самоосвіти протягом життя. Здійснення іншомовної комунікації потребує розвитку у студентів вмінь мовленнєвої діяльності, одним з аспектів якої є аудіювання. Сприйняття та розуміння аудіотексту є складною психологічною діяльністю, що потребує інтелектуальних зусиль з боку студентів. Аудіювання є видом мовленнєвої діяльності, що в силу швидкоплинності процесу слухання може створювати ряд психологічних бар'єрів, що включають виникнення тривожності, невпевненості, хвилювання.

В психолого-педагогічній літературі психологічний бар'єр розглядається як психологічний стан, що проявляється в пасивності суб'єкта, пригніченні його розумової активності та створенні перепон при досягненні поставлених навчальних цілей [1, с. 10]. За умови створення бар'єрів оптимального рівня складності вони виконують стимулюючу функцію діяльності. Недостатня розвиненість механізмів аудіювання та метакогнітивних вмінь аудіювання створюють умови для зниження інтелектуальної активності, виникнення переживань та невпевненості при виконанні післятекстових завдань [1]. Ряд дослідників (Elkhafaifi Н., Golche М., Xu F.) вказують на взаємозв'язок між рівнем володіння іноземною мовою, використанням навчальних стратегій студентами при виконанні завдань з аудіювання та рівнем тривожності. Наряду з говорінням, аудіювання є видом мовленнєвої діяльності, що викликає психоемоційне напруження, переживання у зв'язку з усною формою перебігу. Дослідження зарубіжних вчених-методистів вказують на той факт, що серед студентів першого року навчання кількість студентів, що мають такі відчуття більша, ніж на другому чи третьому курсі.

З метою подолання психологічних бар'єрів слід враховувати такі аспекти навчання аудіювання: 1) розвиток метакогнітивних вмінь студентів, що забезпечують регулювання студентами власних дій при аудіюванні у процесі самостійної роботи та включають постановку мети слухання, відслідковування виконання та самоконтроль виконаних дій; 2) відбір аудіотекстів з врахуванням рівня мовної підготовки студентів та тематики програми [2]; 4) розвиток вмінь письмової фіксації інформації під час аудіювання, що створюють письмову опору для подальшого монологічного висловлення; 5) поступовість та систематичність в нарощуванні складності післятекстових завдань уможливають студентів переживати невеликі успіхи. З цією метою можливим є використання пам'яток та ведення навчального щоденника з аудіювання в процесі організації самостійної роботи.

Формування іншомовної компетенції в аудіюванні передбачає не лише формування та розвиток відповідних навичок та вмінь, а також емоційної

стійкості та психологічної активності під час слухання. Врахування зазначених чинників дозволяє розвинути вміння аудіювання різних видів аудіотекстів та метакогнітивні вміння, що створюють впевненість у студентів при виконанні аудитивних вправ та дозволяють подолати психологічні бар'єри при аудіюванні.

Література

1. Агеева Н. В. Стратегии преодоления студентами психологических барьеров при аудировании иноязычной речи : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. псих. наук : спец. 19.00.07. "Педагогическая психология" / Н. В. Агеева – Курск, 2009. – 22 с.

2. Чаплина Е. И. Стратегии преодоления психологических барьеров у студентов при изучении иностранного языка: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. псих. наук : спец. 19.00.07. "Педагогическая психология" / Е. И. Чаплина – Курск, 2006. – 23 с.

Шилінська Інна Феодосіївна,

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ

Сформованість професійно-мовленнєвих умінь і навичок з іноземної мови у ІТ-фахівців є одним із провідних факторів, що забезпечують успішність вирішення професійних завдань на сучасному етапі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Співробітництво з іноземними партнерами і робота над спільними науковими проектами потребує відповідного рівня володіння іноземною мовою, зокрема, англійською.

Основою розвитку означених умінь і навичок студентів є теоретичні знання граматичних та лексичних норм іноземної мови. Утім, досить часто студенти, володіючи необхідним обсягом фахового лексикону, не можуть оперувати смисловою інформацією у процесі професійно-зорієнтованої комунікації під час породження та інтерпретації текстів фахового знання. Можливість діалогу та смислового взаєморозуміння з іноземними партнерами та клієнтами ускладнюється, зменшується ефективність вирішення завдань професійної діяльності.

Отож, вважаємо, що студенти повинні оволодіти уміннями та навичками *творчого* використання отриманих знань з іноземної мови у процесі навчально-пізнавальної мовленнєвої діяльності. Розвиток означених умінь відбувається під час виконання творчих завдань, які передбачають необхідність визначення смислового значення слова у текстах фахової тематики на основі осмисленості алгоритму смислоутворення як певної послідовності інтелектуальних дій, а саме: фізичне сприйняття слова (повідомлення) → розуміння прямого, предметного значення → співвіднесення його з контекстом → розуміння